

ЛЕГЕНДАРНИЙ ДЕТЕКТИВ, ЗАПЛУТАНІ
СПРАВИ, НЕБЕЗПЕЧНІ ЗЛОЧИНЦІ

Розкішний «Блакитний потяг» прибуває на Французьку Рив'єру. Аж раптом спокійне курортне місто сколихує жахлива звістка: у поїзді було скоєно вбивство. Задушеною у власному купе знайдено Рут Кеттерінг, доньку відомого американського мільйонера. Коштовності вбитої безслідно зникли. Поліція губиться у здогадах: хто міг вчинити цей злочин? Чоловік жертви, Дерек, який напередодні вбивства вийшов із купе дружини? Чи, може, коханець Рут — шахрай, який називає себе графом де ля Рошем? Лише легендарному детективові Еркюлю Пуаро до снаги встановити, хто з цих двох справжній вбивця. А що, як розслідування вкаже на ще одного підозрюваного?..

www.agathachristie.com

ISBN серії

ISBN 978-617-12-6900-2

9 786171 269002

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-6870-8

9 786171 268708

АГАТА КРІСТІ

«БЛАКИТНОГО ПОТЯГА»

ЗАГАДКА

Agatha Christie®

АГАТА
КРІСТІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

ЗАГАДКА
«БЛАКИТНОГО
ПОТЯГА»

Agatha Christie[®]

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

AGATHA CHRISTIE

THE MYSTERY
OF THE BLUE
TRAIN

A Novel

HARPER

АГАТА КРІСТІ

ЗАГАДКА
«БЛАКИТНОГО
ПОТЯГА»

Роман

ХАРКІВ КЛУБ
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
К82

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Christie A. The Mystery of the Blue Train : A Novel /
Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2015. — 316 p.

www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Андрія Зорницького*

Дизайнер обкладинки Євген Вдовиченко

AGATHA CHRISTIE, POI-
ROT and the Agatha Christie
Signature are registered trade
marks of Agatha Christie Li-
mited in the UK and else-
where. All rights reserved.

The Mystery of the Blue Train
© 1928 Agatha Christie Limi-
ted. All rights reserved

Translation entitled «Зарад-
ка “Блакитного потяга”»
© 2019 Agatha Christie Li-
mited. All rights reserved

ISBN 978-617-12-6870-8
ISBN 978-617-12-6900-2 (серія)
ISBN 978-0-00-812948-4 (англ.)

- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2019
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художне оформлення, 2019

*Двом видатним членам О. В. П.¹ —
Карлотті та Пітеру*

¹ О. В. П. («Орден вірних псів») — вигадана «організація», яка охоплювала тих, хто не відвернувся від письменниці після її sensationного зникнення наприкінці 1926 р., спричиненого низкою негараздів в особистому житті, — зокрема, секретарку Шарлотту «Карло» Фішер та жорсткошерстого фокстер'єра Пітера. — *Тут і далі прим. перекл.*

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Чоловік із сивиною

Наближалася північ, коли площу Конкорд перетнув якийсь чоловік. Попри добротне хутряне пальто, яке огортало його кощаву фігуру, було в ньому щось напрочуд кволе й жалюгідне.

Такий собі недомірок зі щурячою фізією. Чоловічок, про якого ніхто не сказав би, наче той може відігравати помітну роль або досягти високого становища у будь-якій царині. А все ж, дійшовши такого висновку, спостерігач би неминуче помилився. Бо цей чоловічок, хоч який мізерний і непримітний на вигляд, відігравав визначну роль у долях світу. В імперії, де правила пацюки, він був серед них королем.

І навіть о такій порі в амбасаді очікували на його повернення. Але спершу він мав покінчити з однією справою — дільцем, про яке в посольстві офіційно не знали. У місячному світлі зблиснуло бліде, різке обличчя. Тонкий ніс мав невеличкий натяк на горбинку. Його батько був польським євреєм, кравцем-поденником. І справа, яка вивела сина надвір цього пізнього вечора, припала б старому до смаку.

Чоловічок вийшов до Сени, перетнув міст і опинився в одному з найменш респектабельних паризьких кварталів. А там зупинився перед високим, занехаяним будинком

і піднявся у квартиру на п'ятому поверсі. Заледве постукав у двері, як їх відчинила жінка, яка вочевидь очікувала на його появу. Вона не привіталася з ним, але допомогла зняти пальто й провела в кімнату, умебльовану з дешевим шиком. Приглушене брудним рожевим абажуром, електричне світло пом'яксувало, але не могло приховати ані товстого шару грубого макіяжу, ані широких монгольських вилиць на її обличчі. Як щодо професії, так і національності Ольги Демірової сумніватися не доводилося.

— Все гаразд, маленька?

— Все гаразд, Борисе Івановичу.

Кивнувши, той пробурмотів:

— Хвоста за мною ніби не було.

Але в його голосі бриніла тривога. Він підійшов до вікна, злегенька розсунув фіранки і обережно визирнув назовні. А відтак різко відсахнувся.

— На тротуарі навпроти — двоє чоловіків! І здається мені... — Він змовк і заходився гризти нігті: мав таку звичку, коли нервував.

Росіянка похитала головою — неквапливо й заспокоїливо.

— Вони стояли там іще до вашого приходу.

— А все ж у мене таке враження, наче вони стежать за будинком.

— Можливо, — байдуже погодилася та.

— Але ж тоді...

— То й що? Навіть коли вони і *знають* — на хвіст же упадуть *не вам*.

На його губах промайнула жорстока посмішка.

— А й правда, — погодився він.

Хвилину-другу в задумі помовчав, а відтак зауважив:

— Цей клятий американець здатен подбати про себе не гірше за інших.

— Схоже на те.

Чоловік знову підійшов до вікна.

— Серйозні хлопці, — промимрив він зі смішком. — І, боюся, добре відомі поліції. Ну-ну, братці апаші¹, вдалого полювання.

Ольга Демірова похитала головою.

— Якщо цей американець і справді такий, як про нього подейкують, двійку полохливих бандюг тут не впоратись. — Вона помовчала. — Цікаво...

— Що?

— Нічого. Просто двічі за вечір вулицею проходив якийсь чоловік — чоловік із сивиною.

— То й що?

— А те. Проходячи повз цих двох, він впускав рукавичку. А один з них піднімав її і повертав господарю. Заяложений прийом.

— Ти хочеш сказати... що той чоловік із сивиною... їх і найняв?

— Щось на кшталт цього.

Візитер розтривожився й занервував.

— А ти певна, що пакунок на місці? Цілий і неушкоджений? Про це забагато базікали... просто страх як багато.

¹ На початку XX ст. паризьких вуличних злочинців почали називати «апачами» (у французькій вимові — *апашами*), оскільки саме це індіанське плем'я начебто славилось особливою кровожерністю.

І знову заходився гризти нігті.

— Погляньте самі.

Схилившись над каміном, вона спритно розгребла вугілля і з-під нього, з самої середини, з-поміж клубків зіжмаканих газет дістала довгастий, у брудну ж таки газету загорнутий сувертень і простягнула його чоловікові.

— Винахідливо, — сказав той, схвально кивнувши.

— Квартиру обнишпорювали двічі. Навіть матрац на ліжку розпороли.

— От я й кажу, — промимрив він, — забагато базікали. Усі ці спроби набити ціну були помилкою.

А сам тим часом розгорнув газету. Всередині виявився невеличкий пакунок, замотаний у коричневий папір. Його він, звісна річ, теж розгорнув, перевірів вміст і швидко загорнув назад. Чоловічок саме закінчував, коли різко задзеленчав електричний дзвінок.

— А цей американець пунктуальний, — сказала Ольга, кинувши погляд на стінний годинник.

І вийшла з вітальні. А за хвилину повернулася, ведучи незнайомця — кремезного, широкоплечого чоловіка, чие заокеанське походження було очевидним. Його проникливий погляд ковзнув із однієї на іншого.

— Мсьє Краснін? — увічливо поцікавився він.

— Це я, — сказав Борис. — Мушу перепросити за... незвичність обраного місця зустрічі. Але секретність понад усе. Я... мені за жодних обставин не можна виявитися причетним до такої справи.

— Он як? — не менш люб'язно перепитав той.

— Ви ж бо дали слово — чи не так? — що жодна з подробиць продажу не розголошуватиметься. Це одна з умов нашої... трансакції.

Американець кивнув.

— Із цього приводу ми вже порозумілися, — байдужим тоном промовив він. — Тож чому б вам тепер не показати товар?

— А гроші — асигнаціями — у вас із собою?

— Так, — відповів той, не роблячи, однак, жодної спроби пред'явити їх.

Якусь мить повагавшись, Краснін жестом вказав на невеличкий сувертень на столі.

Американець узяв його та розгорнув паперову упаковку. А вміст підніс до електричної лампочки, де піддав украй ретельному огляду. Вдоволений результатом, він дістав із кишені товстий шкіряний гаманець і, вийнявши звідти пачку банкнот, простяг своєму візаві. А той ретельно їх поррахував.

— Усе правильно?

— Так, дякую, мсьє. Все гаразд.

— Атож! — відказав американець. І недбало сунув коричневий пакуночок до кишені. Він уклонився Ользі. — Добраніч, мадемуазель. І вам, мсьє Красніне.

І вийшов, зачинивши за собою двері. Двійко тих, хто залишився в кімнаті, зустрілися поглядами. Чоловік облизав пересохлі губи і пробурмотів:

— Цікаво, чи дістанеться він до готелю?

Обоє, не змовляючись, повернулися до вікна. І саме встигли побачити, як унизу американець вийшов із під'їзду, звернув ліворуч і жвавим кроком попрямував

вулицею, жодного разу не озирнувшись. Із дверної про-
йми навпроти вислизнули дві тіні й безшумно подалися
назирці. Переслідувачі та переслідуваний розчинилися
в темряві. Першою заговорила Ольга Демірова.

— Дістанеться живий і здоровий, — сказала вона. —
Вам нема чого хвилюватися — хоч за нього, хоч споді-
ваючись на протилежне.

— Чому ти так гадаєш? — запитав зацікавлений
Краснін.

— Чоловік, що нажив стільки грошей, як він, ніяк не
може виявитися дурнем, — відповіла Ольга. — До речі,
про гроші...

І значуще глянула на нього.

— Га?

— Мою частку, Борисе Івановичу.

Краснін із деякою неохотою простяг їй дві банкноти.
Та кивнула на знак удячності, але без жодних емоцій,
і заховала гроші за підв'язку панчохи.

— От і добре, — вдоволено зауважила вона.

Той з інтересом подивився на неї.

— Невже тобі не шкода, Ольго Василівно?

— Шкода? Чого?

— Того, що зберігалось у тебе. Бувають жінки —
і, гадаю, їх більшість, — які від таких речей просто бо-
жеволіють.

Та в задумі кивнула.

— Так, тут ви маєте рацію. Більшість жінок втрача-
ють через них голову. Але я — ні. Мені от тепер ціка-
во... — і змовкла.

— Ну-ну? — зацікавлено запитав співрозмовник.

— Американець залишиться цілий — так, цього я певна. Але потому...

— Га? Про що ти?

— Він, звісно, подарує їй якійсь жінці, — замислено промовила Ольга. — І мені цікаво, що ж станеться далі...

Вона здригнулася, немов у нетерплячці, і підійшла до вікна. Аж раптом скрикнула й гукнула свого товариша.

— Погляньте, он він знову йде вулицею — ну, той чоловік.

Обоє задивилися вниз. Там прогулянковою ходою простувала струнка, елегантна фігура. На ній були циліндр-шапокляк і плащ. Коли вона проходила повз вуличний ліхтар, його світло вихопило з темряви пасмо густого сивого волосся.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Мсьє маркіз

Чоловік із сивиною йшов собі далі — неквапливо і, схоже, не зважаючи на оточення. Звернув у провулок праворуч, тоді ліворуч, час від часу мугикаючи під ніс короткий мотивчик.

Зненацька він завмер на місці й прислухався. Бо почув певний звук. Неначе десь лопнула шина чи, можливо, стріляли. На якусь хвильку його губи склалися в дивну посмішку. А відтак чоловік продовжив свою неспішну прогулянку.

Звернувши за ріг, він натрапив на сцену якоїсь активності: представник закону занотовував щось у записнику,

а довкола стовбичили кілька спізнілих перехожих. В одного з них сивочолий увічливо поцікавився:

— Щось сталося, так?

— *Mais oui*¹, мсьє. Двійко апашів підстерегли літнього американського джентльмена.

— Але обійшлося без крові?

— О, так, — засміявся чоловік. — Той американець мав у кишені револьвер і, перш ніж вони встигли напасти, послав у їхній бік кілька куль — настільки вприпул, що ті сполохалися й накивали п'ятами. А поліція, як завжди, прибула надто пізно.

— Он воно що! — видобув цікавий.

На його обличчі, однак, не відбилосся жодних емоцій.

Незворушно й байдуже продовжив він свій нічний променад. Незабаром перетнув Сену й опинився у фешенебельнішій частині міста. А ще за якихось двадцять хвилин зупинився перед одним із будинків на тихій, аристократичній вулиці.

Крамничка — а там містилася саме вона — з вигляду була скромною і без претензій. Торгівець бо антикваріатом Д. Папополус зажив настільки гучної слави, що жодної реклами не потребував, та й, власне, бізнес його здебільшого провадився під прилавком. Він мав у власності розкішну квартиру з видом на Єлисейські Поля, і було б слушно припустити, що о такій порі його радше можна знайти там, ніж на робочому місці, але чоловік із сивиною здавався впевненим в успіху, коли натискав на непримітно розташований дзвінок, спершу

¹ Атож (фр.).

кинувши швидкий погляд угору і вниз по безлюдній вулиці.

І не помилився у своїх розрахунках. Двері прочинилися, і за шпариною постав якийсь чоловік. Він мав смагляве обличчя й носив у вухах золоті кільця.

— Вечір добрий, — сказав незнайомиць. — Твій господар на місці?

— Господар тут, але о такій порі випадкових відвідувачів не приймає, — пробурчав той.

— Мене, гадаю, прийме. Передай, що прийшов його друг, мсьє маркіз.

Лакей прочинив двері трошки ширше і впустив візита всередину.

Говорячи, сивочолий, який назвався маркізом, затуляв обличчя рукою. А коли слуга повернувся зі звісткою, що мсьє Папополус радо прийме відвідувача, зовнішність незнайомця зазнала подальшої трансформації. Служник, не інакше, був украй неспостережливим або ж дуже добре вишколеним, оскільки не виказав жодного подиву при вигляді невеликої чорної атласної маски, що приховала фізіономію гостя. Він провів його до дверей у кінці коридору, відчинив їх і шанобливим напівшепотом доповів: «Мсьє маркіз».

Постать, що підвелася назустріч цьому дивному відвідувачеві, мала імпозантний вигляд. Було в мсьє Папополусі щось превелебне й навіть патріарше. Він міг похвалитися високим опуклим чолом та гарною білою бородою. А його манера спілкуватися чимось нагадувала благостиню церковника.

— Мій дорогий друже, — протягнув антиквар.

Він розмовляв французькою, і його голос звучав елементарно й медоточиво.

— Мушу вибачитися за пізню годину, — сказав візитер.

— Ну що ви, що ви, — заперечив мсьє Папополус. — Ця пора ночі повна цікавого. Ви ж бо, гадаю, і ввечері не нудьгували?

— Не особисто, — відповів мсьє маркіз.

— Не особисто, — повторив той, — ні, ні, звичайно, ні. То що, є новини?

І скося кинув на співрозмовника пронизливий погляд — аж ніяк не благостинний і не церковний.

— Новин немає. Спроба провалилася. Я практично й не розраховував на інше.

— І мали рацію, — сказав антиквар. — Бо якщо діяти грубо... — і замахав рукою, виражаючи свою глибоку відразу до грубості у будь-якій формі.

Бо й справді: ані в самому мсьє Папополусі, ані в речах, з якими той мав справу, нічогісінько грубого не було. Його добре знали при більшості королівських дворів Європи, а монархи по-дружньому називали просто Деметріусом. Він здобув репутацію надзвичайно делікатної людини. Саме вона, вкупі зі шляхетною зовнішністю, і дозволяла йому виходити сухим із води після вкрай сумнівних обробок.

— З наскоку, в лоб... — почав мсьє Папополус і похитав головою. — Таке інколи спрацьовує, але вкрай рідко.

Його співрозмовник стелав плечима.

— Зате заощаджує час, — зауважив він. — А невдача не спричиняє жодних збитків — ну, або майже жодних. Однак основний план — не підведе.

— Он як, — сказав мсьє Папополус і проникливо подивився на нього.

Той неквапливо кивнув.

— Я дуже покладаюся на вашу... е-е... репутацію, — промовив антиквар.

Мсьє маркіз люб'язно посміхнувся.

— Гадаю, можна стверджувати, — пробурмотів він, — що ваше довір'я не буде обмануте.

— Ви маєте унікальні можливості, — сказав торгівець старожитностями з ноткою заздрості в голосі.

— Бо створюю їх, — відповів на це мсьє маркіз.

Він підвівся й узяв свій плащ, недбало кинутий на спинку стільця.

— Я триматиму вас у курсі справи через звичні канали зв'язку, мсьє Папополус, але за вами не повинно бути жодної затримки.

Це зачепило антиквара за живе.

— За мною *ніколи* не буває затримок, — заремствував він.

Візитер посміхнувся і, не кажучи ні слова на прощання, вийшов з кімнати, зачинивши за собою двері.

Якусь хвилику мсьє Папополус перебував у задумі, погладжуючи свою патріаршу білу бороду, а відтак підійшов до інших дверей, які відчинялися всередину. Щойно він повернув ручку, як у кімнату ледь не сторч головою ввалилася молода жінка, яка — тут сумніватися не доводилося — стояла, обпершись об стулку й припавши вухом до замкової щілини. Антиквар не виказав ні здивування, ні обурення. Очевидно, все це було для нього звичною річчю.

— Ну, Зіє? — тільки й видобув він.

— Я не чула, як він пішов, — пояснила та.

То була приваблива молода особа — ставна, з пишними формами, блискучими чорними очима й настільки помітною загальною схожістю з мсьє Папополусом, що одразу ж ставало ясно: це батько й дочка.

— Як же дратує, — знервовано повела далі вона, — що кризь замкову щілину не можна водночас бачити й чути.

— Мене це теж нерідко дратувало, — зауважив той і в надзвичайною безпосередністю.

— То ось він який, мсьє маркіз, — повільно промовила Зія. — Тату, а він завжди з'являється в масці?

— Щоразу.

Запала пауза.

— Гадаю, йдеться про рубіни? — запитала донька.

Батько кивнув.

— Ну, яка твоя думка, маленька? — поцікавився той, і в його чорних очицях-намистинках прозирнуло щось схоже на веселощі.

— Про мсьє маркіза?

— Так.

— Гадаю, — неквапливо проказала вона, — дуже рідко буває, щоб справдешній церемонний англієць аж так добре розмовляв французькою.

— Ага! — мовив мсьє Папополус. — То он якого ти дійшла висновку.

Він, як і завше, не поспішав ділитися своїми думками, але поглядав на Зію з ласкавим схваленням.

— Я також подумала, — докинула та, — що голова у нього якоїсь дивної форми.

— Завелика, — сказав на це батько, — трішки завелика. Але перука завжди породжує такий ефект.

Вони обмінялися поглядами й посміхнулися.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Серце вогню

Руфус ван Олдін пройшов крізь турнікетні двері готелю «Савойя» і попрямував до конторки портьє. Той привітав його шанобливою усмішкою.

— Радий знову бачити вас, містере ван Олдіне, — промовив він.

Мільйонер-американець лише недбало кивнув у відповідь.

— Усе гаразд? — запитав новоприбулий.

— Так, сер. Майор Найтон нагорі, у вашому люксі. Ван Олдін знову кивнув.

— Пошти немає? — поблажливо процідив він.

— Усю кореспонденцію передали прямо в номер, містере ван Олдіне. Ой, зачекайте хвилинку!

Його рука пірнула в одне з відділень і дістала листа.

— Щойно отримали, — пояснив портьє.

Мільйонер узяв у нього конверт і щойно помітив почерк, по-жіночому граційний, як вираз його обличчя зненацька змінився. Різкі контури пом'якшали, а жорстка складка губ розгладилася. Тепер він мав вигляд іншої людини. З листом у руці та досі усміхаючись підійшов до ліфта.

У вітальні його апартаментів за письмовим столом сидів молодий чоловік і жваво сортував кореспонденцію

з тією спритністю, яка породжується тільки тривалою практикою. Забачивши ван Олдїна, він стрибком звівся на ноги.

— Привіт, Найтоне!

— Радий вас бачити, сер. Гарно провели час?

— Так собі, — холодно відказав мільйонер. — По-моєму, сьогоднішній Париж — глухе містечко. Та все ж я отримав те, по що їздив.

І досить неприємно посміхнувся сам до себе.

— Гадаю, як і завжди, — зауважив секретар, сміючись.

— Що є, те є, — погодився той.

Він розмовляв у суто фактологічній манері, як-от коли констатують дещо загальновідоме. Скинувши своє важке пальто, господар підійшов до столу.

— Є щось термінове?

— Не думаю, сер. Здебільшого рутинна писанина. Я, правда, ще не все розсортював.

Ван Олдін коротко кивнув. Він був не з тих, хто часто шпетить або хвалить. Його підхід до наймання персоналу вирізнявся простотою: кожен отримував змогу проявити себе, а тих, хто виявлявся неефективним, швидко звільняли. Підбір кадрів теж проходив нетрадиційно. Так, Найтона мільйонер випадково зустрів на швейцарському курорті два місяці тому. Уподобавши цього хлопчину, він проглянув послужний список майора і знайшов там пояснення його кульгавості. Ветеран не робив таємниці з того, що шукає собі місце, і навіть несміливо поцікавився в американця, чи не чув той про якусь годящу вакансію. Ван Олдін пригадав — із жорсткою, але й веселою посмішкою — всю глибину приголомшення цьо-

го молодика, коли йому запропонували пост секретаря в самого небожителя.

— Але... я не маю досвіду роботи з діловими паперами, — промимрив, затинаючись, той.

— А він тобі й ні до чого, — відказав роботодавець. — Для таких справ я маю вже аж трьох секретарів. Але скидається на те, що наступні півроку я проведу в Англії, тож мені потрібен британець, що... ну, знає, за які кінці посмикати... і міг би опікати мене серед тамтешнього товариства.

Тепер у ван Олдїна були всі підстави вважати, що він не помилився у своїй оцінці. Найтон виявився метким, тямущим, винахідливим і мав воістину чарівні манери.

Секретар указав на три-чотири листи, які лежали окремо, на краю стола.

— Можливо, було б не зайве, якби ви продивилися ось ці, сер, — обережно запропонував він. — Верхній стосується угоди з Колтоном...

Але Руфус ван Олдин здійняв руку у протестному жесті.

— Сьогодні ввечері я не збираюся проглядати жодного крючкoderства, — заявив бос. — Усі вони можуть зачекати до ранку. Крім ось цього, — додав він, опускаючи очі на лист, який тримав у руці. І знову на його обличчі промайнула та дивна усмішка-трансформація.

Річард Найтон і собі доброзичливо всміхнувся.

— Від місіс Кеттерінг? — промурмотів він. — Вона телефонувала вчора й сьогодні. Схоже, їй терміново треба зустрітись з вами, сер.

— Справді?

Усмішка спала з мільйонерових губ. Він розірвав конверт, який стискав у руці, та витяг вкладений аркуш.

І доки читав, його обличчя похмуріло, уста бгалися в жорстоку складку, яку так добре знали на Волл-стріт, а брови зловісно супилися. Найтон тактовно відвернувся і продовжив розпечатувати й сортувати кореспонденцію. У ван Олдіна вирвалася приглушена лайка, а його стиснутий кулак роздратовано гупнув по стільниці.

— Я такого не потерплю! — пробурмотів він сам до себе. — Бідолашна дівчинка, добре хоч за її спиною стоїть старий татусь.

Кілька хвилин він походжав сюди-туди по кімнаті, і його грізно насупліні брови не віщували добра. Старанний секретар не підводив голови від робочого столу. Раптом ван Олдін різко зупинився. І взяв зі стільця, на який тільки-но жбурнув його, своє пальто.

— Знову йдете, сер?

— Так, треба провідати доньку.

— А якщо зателефонують від Колтона?..

— Пошли їх до біса! — гаркнув бос.

— Як скажете, — без жодних емоцій відповів секретар.

До того часу мільйонер встиг натягнути пальто. Насунавши на голову капелюха, він майнув до дверей. А там, уже взявшись за ручку, затримався.

— Хороший ти хлопець, Найтоне, — кинув він, — але не дратуй мене, коли я заведений.

Той ледь помітно посміхнувся, але мовчав.

— Рут — моя єдина кровинка, — сказав ван Олдін, — і ніхто в цілому світі до пуття не розуміє, що вона значить для мене.

Його обличчя освітила примарна посмішка. Він засунув руку в кишеню.

— Хочеш дещо побачити, Найтоне?

І підійшов назад до секретаря.

З кишені з'явився пакуночок, недбало замотаний у коричневий папір. Мільйонер зірвав обгортку, і з-під неї прозирнув чималий футляр, обтягнутий потертим червоним оксамитом. По центру пишалася увінчана короною монограма. Ван Олдін відкрив коробочку, і секретар шумно хапонував повітря. На тлі бруднуватої білої серцевини криваво засяяли самоцвіти.

— Боже мій! Сер, вони... вони справжні? — заледве видобув майор.

Бос тихенько гигикнув від задоволення.

— Воно й не дивно, що тобі не віриться. Серед цих бо рубінів є три найбільші у світі. Їх, Найтоне, носила Катерина, російська імператриця. Той, що по центру, називається «Серце вогню». Він ідеальний — жодного ганджу.

— Але, — пробурмотів секретар, — вони ж, напевно, вартують цілого статку.

— Чотирьох-п'яти сотень тисяч доларів, — незворушно озвався ван Олдін, — і це без урахування їхньої історичної цінності.

— І ви ось так запросто носите їх у кишені?

Той вдоволено засміявся.

— Виходить, так. Бач, яка справа: це мій маленький подаруночок Руті.

Секретар стримано всміхнувся і промимрив:

— Тепер я розумію нетерпіння місіс Кеттерінг, яка ледь телефон не обірвала.

Але ван Олдін похитав головою. На його обличчі знову проступив суворий вираз.

— Тут ти помиляєшся, — сказав він. — Вона про них нічого не знає: я хочу зробити їй невеличкий сюрприз.

Він захлопнув футляр і знову взявся неквапливо за-гортати його.

— Нелегко жити, Найтоне, знаючи, як мало можна зробити для тих, кого любиш. Я міг би викупити для Рут чималу частку нашої планети, якби лише це чимось допомогло, але ж пуття від того не буде. Або можу повісити їй на шию ось ці брязкальця і, чого доброго, подарувати кілька митей насолоди, але... — Він похитав головою. — Коли жінка нещасна у власному домі...

Речення залишилося незакінченим. Секретар делікатно кивнув. Він бо як ніхто інший знав репутацію високоповажного¹ Дерека Кеттерінга. Ван Олдіна зітхнув. Засунувши пакунок назад до кишені пальта, він кивнув Найтону і вийшов з кімнати.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

На Керзон-стріт

Дружина високоповажного Дерека Кеттерінга мешкала на Керзон-стріт. Дворецький, який відчинив двері, одразу ж упізнав Руфуса ван Олдіна й дозволив собі стримано посміхнутися на знак привітання. І провів відвідувача нагору, у просторий салон на другому поверсі.

¹ Звертання до нащадків вищої британської знаті, особливо до дітей перів.

Жінка, яка сиділа біля вікна, із криком звелася на ноги.

— Ох, тату, як же добре, що ти зазирнув! А я цілий день надзвонювала майорові Найтону, аби зв'язатися з тобою, але він ніяк не міг сказати напевно, коли варто очікувати на твоє повернення.

Рут Кеттерінг було двадцять вісім років. Хоча її не назвеш красунею чи навіть у справжньому сенсі слова гарненькою, та все ж вона мала приголомшливий вигляд завдяки кольоровій гамі. Ван Олдіна свого часу дражни-ли «рудим-коноплястим», а от колір волосся Рут набли-жався до чистого каштанового. У комплекті з ним ішли карі очі й вугільно-чорні вії — останній ефект дещо під-силювався фарбуванням. Вона була висока, струнка й не позбавлена грації рухів. При побіжному огляді її облич-чя здавалося ликом Рафаелевої Мадонни. І лише при-дивившись, можна було помітити ту саму лінію щелеп та підборіддя, що й у батька, яка свідчила про ту ж рішучість і жорсткість. Вони були до лиця чоловікові, а от жінці пасували не так. Із самого дитинства Рут ван Олдін звик-ла чинити по-своєму, і кожен, хто коли-небудь ставав у неї на шляху, швидко усвідомлював, що дочка Руфуса ван Олдіна аж ніяк не з поступливих.

— Найтон сказав мені, що ти телефонувала. Я по-вернувся з Парижа лише півгодини тому. То що там за історія з Дереком?

Рут Кеттерінг сердито спалахнула.

— Це щось невимовне! І переходить будь-які межі! — викрикнула вона. — Він... таке враження, що він не чує жодного мого слова!

У її голосі звучали не лише гнів, але й замішання.

— Мене почує, — твердо сказав мільйонер.

Рут повела далі:

— Протягом останнього місяця я заледве бачилася з ним. Він скрізь з'являється з тією жінкою.

— З тією жінкою?..

— З Мірей. Ну, танцівницею з «Парфенону».

Ван Олдін кивнув.

— На тому тижні я була в його батьків, у Леконбері. І там... поговорила з лордом. Він розмовляв зі мною дуже люб'язно й цілковито підтримав. Пообіцяв дати Дереку добрячого прочухана.

— Угу, — тільки й видобув мільйонер.

— Що ти хочеш сказати своїм «угу», тату?

— Те, що ти й подумала, Руті. Бідолашний Леконбері — та він же просто руїна. Звичайно, стариган на твоєму боці, і нічого дивного, що він спробував тебе заспокоїти. Ще б пак: його син та спадкоємець одружений з дочкою одного з найбагатших людей Америки! Звісна річ, йому не хочеться цього запороти. Але всім відомо, що лорд уже однією ногою в могилі, тож хай що він скаже, а Дереку це буде як горох об стінку.

— А хіба *ти* не можеш чимось зарадити, тату? — гнула своє Рут, хвилину-другу помовчавши.

— Та міг би, — відказав ван Олдін. Він на секунду замислився, а відтак повів далі: — Є кілька варіантів того, що тут можна зробити, але тільки від одного буде користь. Наскільки тобі вистачить мужності, Руті?

Та витріщилася на нього. А батько ствердно кивнув.

— Я хочу сказати саме те, що й кажу. Чи вистачить у тебе характеру зізнатися перед усім білим світом, що ти

припустилася помилки? Із цього гармидеру є лише один вихід, Руті. Закрити збитковий бізнес і почати все заново.

— Ти маєш на увазі...

— Розлучення.

— Розлучення?

Мільйонер сухо посміхнувся.

— Ти так вимовляєш це слово, наче зроду його не чувала. Хоча твої друзі розходяться направо й наліво ледь не щодня.

— О! Це мені відомо. Але...

І змовкла, закусивши губу. А батько з розумінням кивнув.

— Я знаю, Рут. Ти така ж, як і я: терпіти не можеш випускати з рук своє. Але я навчився цьому, і ти теж повинна навчитися: буває так, що це єдиний вихід. Я міг би знайти способи скомандувати Дереку «до ноги», але зрештою все закінчиться тим же. *Він тобі не пара*, Рут: цей тип прогнів до самих кісток. І зауваж: я картаю себе за те, що дозволив тобі одружитися з ним. Але ж тобі на ньому просто світ клином зійшовся, та й він начебто всерйоз збирався почати життя з нової сторінки — ну й от, а я ж бо якось уже став у тебе на шляху...

Промовляючи останні слова, він не дивився на доньку. А якби поглянув, то, напевно, побачив би, як на її обличчі раптом проступив гнівний рум'янець.

— Було... — різким тоном проказала вона.

— От я і виявився надто м'якосердим, щоб повторити це вдруге. Хоча передати тобі не можу, як жалкую, що не повторив. Останні кілька років, Рут, твоє життя було не мед.

— Та що вже там — не надто... приємним, — погодилася місіс Кеттерінг.

— От я й кажу, що час *покласти цьому край!* — І він ляснув долонею по столу. — У тобі досі можуть жити почуття до цього хлопця. *Вирви їх з коренем!* Поглянь фактам в обличчя. Дерек Кеттерінг одружився з тобою заради грошей. Тут і казці кінець. Позбудься його, Рут.

На кілька хвилин вона втупилася в підлогу, а відтак сказала, не підводячи голови:

— А якщо він не дасть згоди на розлучення?

Ван Олдін спантеличено поглянув на неї.

— А його ніхто й не питатиме.

Донька зашарілася й закусила губу.

— Ні... звісно, ні... Я лише хотіла сказати...

І змовкла. Батько пронизливо глянув на неї.

— Що ти хотіла сказати?

— Хотіла сказати... — Вона затнулася, ретельно добираючи слова. — Не думаю, що він так просто здасться.

Мільйонер рішуче випнув підборіддя.

— Ти маєш на увазі, розпочне гучний процес? Ну і нехай! Хоча ти, власне, помиляєшся. Твій благовірний не зчинятиме скандалу. Перший-ліпший адвокат розтлумачить йому, що цим він тільки виставить себе на посміховисько.

— А ти не думаєш... — Вона неначе з чимось zvolікала. — Ну тобто... просто щоб насолити мені... він може почати... скажімо так... прати брудну білизну на людях?..

Батько поглянув на неї з деяким спантеличенням.

— Тобто піде до суду? — Він похитав головою. — Вкрай малоімовірно. Бач, яка справа: для цього треба мати на руках хоч які-такі факти.

Місіс Кеттерінг мовчала. Ван Олдін кинув на неї різкий погляд.

— Ну ж бо, Рут, кажи прямо. Тебе щось тривожить — що саме?

— Ні, нічого, зовсім нічого.

Та її голос прозвучав непереконливо.

— Тебе лякає публічність, еге ж? Я маю рацію? Залиш це мені. Я подбаю, щоб усе пройшло як по маслу: преса не здійматиме ні найменшого галасу.

— Що ж, гаразд, тату, коли ти справді вважаєш, що це найкращий вихід із ситуації.

— Ти й досі небайдуха до нього, так? Річ у цьому?

— Ні.

Ця відповідь пролунала цілком недвозначно. Ван Олдін мав задоволений вигляд. І поляскав доньку по плечі.

— Усе буде гаразд, дівчинко. Тобі нічого хвилюватися. Але наразі облишмо все це. Я привіз тобі з Парижа подарунок.

— Мені? Щось дуже гарненьке?

— Сподіваюся, тобі сподобається, — сказав мільйонер, усміхаючись.

Він дістав із кишені пальта пакуночок і простягнув їй. Та нетерпляче розгорнула папір. Клацнула кришка футлярчика. Із вуст зірвалося протяжне «Ох!» Рут Кеттерінг любила коштовності — і то завжди.

— Тату, яка... яка краса!

— Шикарні камінчики, правда? — вдоволено видобув ван Олді́н. — Тобі вони, дивлюся, до смаку.

— До смаку?! Тату, вони унікальні! Де ти їх дістав? Той усміхнувся.

— Ха! Так я тобі і сказав! Їх, звісна річ, довелося купувати нишком. Вони ж бо досить широко відомі. Бачиш он той великий камінь по центру? Ти могла про нього дещо чути: це і є те саме «Серце вогню».

— «Серце вогню»! — повторила місіс Кеттерінг.

Вона вийняла самоцвіти з футлярчика і притисла їх до грудей. Мільйонер мовчки спостерігав за донькою. І думав про всіх тих жінок, які носили ці коштовності. Про сердечні рани, відчай, ревності, заздрість. Як і за будь-яким уславленим каменем, за «Серцем вогню» тягся шлейф насильства й трагедій. Але, втримуваний упевненою рукою Рут Кеттерінг, рубін, схоже, втрачав свою здатність приносити лихо. Ця жінка західного світу з її холодною, спокійною врівноваженістю здавалася живим запереченням трагедій і сердечних мук. Вона склала самоцвіти назад у коробочку, а відтак, підстрибнувши, обвила руками батькову шию.

— Дякую, дякую, дякую, таточку! Вони неймовірні! Ти завжди робиш мені найпрекрасніші подарунки!

— А як же інакше? — сказав ван Олді́н, лясаючи її по плечі. — Адже ти, Руті, — все, що в мене є.

— Ти ж залишишся на вечерю, правда, тату?

— Ні, не думаю. А хіба ти нікуди не збиралася?

— Так, але це можна запросто відкласти. Там не буде нічого цікавого.

— Ні, — заперечив батько. — Не треба порушувати домовленості. У мене по горло справ. Побачимося за-

втра, люба. Я, певно, зателефоную тобі, і ми зустрінемося в Гелбрейтів...

Джентльмени Гелбрейт, Гелбрейт, Катбертсон і Гелбрейт були лондонськими адвокатами ван Олдіна.

— Гарзд, тату. — Вона на мить затнулася. — Я тільки сподіваюся, що все це... вся ця історія... не завадить мені з'їздити на Рив'єру?

— А коли ти збираєшся їхати?

— Чотирнадцятого.

— О, то одне другому не завадить. Такі справи робляться не за один день. До речі, Рут, я б на твоєму місці не брав отих рубінів за кордон. Залиш їх у банку.

Місіс Кеттерінг кивнула.

— Ми ж не хочемо, щоб тебе пограбували і вбили заради «Серця вогню», — пожартував мільйонер.

— Еге, а сам запросто носив їх у кишені, — відрізала закид дочка, усміхаючись.

— Твоя правда...

Якась нетвердість у його голосі привернула її увагу.

— Тату, що таке?

— Нічого, — усміхнувся він. — Пригадалася моя невеличка пригода в Парижі.

— Пригода?

— Так. Тієї ночі, коли я купував ці дрібнички.

І жестом вказав на футляр із коштовностями.

— Ой, розкажи.

— Нема про що розповідати, Руті. Кілька апашів були дещо знахабніли, але я вистрілив по них — вони й відчепилися.

Донька не без гордості поглянула на нього.

— Тобі, татку, пальця в рот не клади.

— Ще б пак, Руті.

Він ніжно поцілував її і пішов. А діставшись назад у «Савойю», віддав Найтонові короткий наказ:

— Зв'яжися з таким собі містером Гобі — знайдеш його адресу в моєму особистому записнику. Він має бути тут завтра вранці о пів на десяту.

— Слухаю, сер.

— А ще я хочу бачити містера Кеттерінга. Дістань для мене цього типа хоч із-під землі. Спробуй знайти його через клуб — словом, як собі хочеш, а розшукай і влаштуй нам зустріч завтра зранку. Краще не з самого, а ближче до полудня. Такі, як він, не надто ранні пташки.

Секретар кивнув на знак того, що інструкції зрозумів. А ван Олдін віддав себе в руки лакея. Ванна вже чекала на нього, і доки чоловік лежав, розкошуючи в гарячій воді, у голові прокручувалася розмова з дочкою. Загалом він був дуже задоволений. Його проникливий розум давно змирився з тим фактом, що розлучення було єдино можливим виходом. А Рут погодилася з пропонованим розв'язанням проблеми з більшою охотою, ніж він сподівався. Та все ж, попри її поступливість, у нього залишалось відчуття якоїсь невловимої тривоги. Щось у її поведінці здалося йому не зовсім природним. І він наспився.

— Можливо, все це просто фантазії, — пробурмотів ван Олдін сам до себе, — а все ж поб'юся об заклад, що вона мені чогось недоговорює.

ЗМІСТ

<i>Розділ перший. Чоловік із сивиною</i>	7
<i>Розділ другий. Мсьє маркіз</i>	13
<i>Розділ третій. Серце вогню</i>	19
<i>Розділ четвертий. На Керзон-стріт</i>	24
<i>Розділ п'ятий. Корисний джентльмен</i>	33
<i>Розділ шостий. Мірей</i>	44
<i>Розділ сьомий. Листи</i>	52
<i>Розділ восьмий. Листа пише й леді Темплін</i>	63
<i>Розділ дев'ятий. Відхилена пропозиція</i>	72
<i>Розділ десятий. У «Блакитному потягу»</i>	79
<i>Розділ одинадцятий. Убивство</i>	93
<i>Розділ дванадцятий. На віллі «Маргеріт»</i>	108
<i>Розділ тринадцятий. Ван Олдін отримує телеграму</i>	117
<i>Розділ чотирнадцятий. Покази Ейди Мейсон</i>	123
<i>Розділ п'ятнадцятий. Граф де ля Рош</i>	130
<i>Розділ шістнадцятий. Пуаро обговорює справу</i>	138
<i>Розділ сімнадцятий. Аристократ</i>	147
<i>Розділ вісімнадцятий. Дерек за ланчем</i>	158
<i>Розділ дев'ятнадцятий. Несподіваний візит</i>	162
<i>Розділ двадцятий. У Кетрін з'являється подруга</i>	171
<i>Розділ двадцять перший. На тенісному матчі</i>	179
<i>Розділ двадцять другий. Мсьє Папополус снідає</i>	191
<i>Розділ двадцять третій. Нова версія</i>	199
<i>Розділ двадцять четвертий. Пуаро дає пораду</i>	204
<i>Розділ двадцять п'ятий. Неприховане зухвальство</i>	211
<i>Розділ двадцять шостий. Попередження</i>	220

<i>Розділ двадцять сьомий. Розмова з Мірей</i>	229
<i>Розділ двадцять восьмий. Пуаро в ролі білки</i>	244
<i>Розділ двадцять дев'ятий. Лист із дому</i>	257
<i>Розділ тридцятий. Міс Вайнер складає присуд</i>	270
<i>Розділ тридцять перший. Містер Ааронз за ланчем</i>	279
<i>Розділ тридцять другий. Кетрін і Пуаро обмінюються зауваженнями</i>	284
<i>Розділ тридцять третій. Зовсім нова версія</i>	291
<i>Розділ тридцять четвертий. Знов у «Блакитному потягу»</i>	295
<i>Розділ тридцять п'ятий. Пояснення</i>	300
<i>Розділ тридцять шостий. На узмор'ї</i>	313

Літературно-художнє видання

Серія «Легендарний Пуаро»

КРИСТІ Агата
Загадка «Блакитного потяга»
Роман

Головний редактор *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *С. В. Півень*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Ю. С. Любавська*

Підписано до друку 16.09.2019. Формат 70x100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 12,9.
Наклад 3500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@ksd.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-57
e-mail: kyiv@ksd.ua

Крісті А.

К82 Загадка «Блакитного потяга»: роман / Агата Крісті; пер. з англ. А. Зорницького. — Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 320 с. — (Серія «Легендарний Пуаро», ISBN 978-617-12-6900-2)

ISBN 978-617-12-6870-8

ISBN 978-0-00-812948-4 (англ.)

Розкішний «Блакитний потяг» прибуває на Французьку Рив'єру. Аж раптом спокійне курортне місто сколихує жаклива звістка: у поїзді було скоєно вбивство. Задушеною у власному купе знайдено Рут Кеттерінг, доньку відомого американського мільйонера. Коштовності вбитої безслідно зникли. Поліція губиться у здогадах: хто міг вчинити цей злочин? Чоловік жертви, Дерек, який напередодні вбивства вийшов із купе дружини? Чи, може, коханець Рут — шахрай, який називає себе графом де ля Рошем? Лише легендарному детективові Еркіюлю Пуаро до снаги встановити, хто з цих двох справжній вбивця. А що, як розслідування вкаже на ще одного підозрюваного?..

УДК 821.111

НЕПЕРЕВЕРШЕНІ РОМАНИ ВІД КОРОЛЕВИ ДЕТЕКТИВУ!

Вбивство у «Східному експресі»

Поїзд о 4:50 з Педдінгтона

Кишеня, повна жита

Убивство в будинку вікарія

Карибська таємниця

Оголошено вбивство

Тріснуло дзеркало

І не лишилось жодного

Свідок обвинувачення та інші історії

Випробування невинуватістю

Смерть на Нілі

Таємнича пригода в Стайлзі

Пуаро веде слідство